

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2017/18

Destinace (země, město): Čína, Peking

Jméno, příjmení: Mgr. Markéta Tůmová

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav): Beijing Foreign Studies University (BFSU)

V akademickém roce 2017/18 probíhala výuka ve dvou třídách: v prvním a třetím ročníku. Jedná se o studenty čtyřletého bakalářského oboru bohemistika. V tomto roce navíc absolvovala jedna studentka magisterského studia, která už neměla výuku, věnovala se psaní diplomové práce.

Spolu s českým lektorem zajišťují výuku čínští kolegové - bohemisté. BFSU je prestižní univerzita a úroveň výuky, studentů i vybavenost univerzity tomu odpovídá. Pracovní podmínky pro lektora jsou velmi dobré.

Výuka

Obor bohemistika na BFSU je otevírán jednou za dva roky. Zimní semestr trvá cca od poloviny září do poloviny ledna a letní semestr cca od konce února do poloviny července (včetně zkouškového období). Skupina studentů přijatých do prvního ročníku byla doplněna několika studenty češtiny z jiné univerzity (BISU) na základě meziuniverzitní smlouvy; výuka obou skupin studentů probíhá společně a bez rozdílů, některé rozdíly jsou v organizaci studia, například se liší doba výjezdu na studijní stáž do ČR. Studenti vyjíždějí ve druhém (resp. třetím) ročníku na dvousemestrální stáž do ČR. Zapojení skupinových nebo pohybových aktivit do výuky studenti ocení, je jen třeba se popasovat s větším počtem studentů v omezeném prostoru učebny. Zvláště studenti třetího ročníku velmi zdařile zvládali samostatné prezentace, skupinové projekty, natáčení a prezentování videí apod. Studenti jsou zvyklí se na výuku připravovat a vypracovávat domácí úkoly. Všechny níže zmíněné předměty spadají do základního studijního plánu, jsou tedy povinné, docházka se nicméně nezaznamenává - v prvním ročníku byla téměř stoprocentní, ve třetím ročníku obvykle několik studentů chybělo. O nabízené konzultace v pravidelných časech studenti zájem neměli, dali přednost individuálním konzultacím nebo dotazům přes Wechat nebo e-mail - snažila jsem se jim být v tomto maximálně k dispozici.

Doplňující aktivity a spolupráce s dalšími organizacemi:

Kromě výuky je žádoucí, aby český lektor studenty seznamoval s českou kulturou a tradicemi - adventní čas, Mikuláš, vánoční tradice, Velikonoce - podařilo se zorganizovat několik příjemných oslav českých tradic, dokonce i se značným zastoupením českých hostů z řad studentů nebo pracujících Čechů v Pekingu. Studenti si tak mnohé tradice sami prakticky vyzkoušeli. V Pekingu se nabízí spolupráce s místním zastupitelským úřadem, kam jsou lektori a studenti BFSU tradičně zváni při příležitosti oslavy státního svátku 28. října - pro studenty je návštěva velvyslanectví slavnostní příležitostí a milým zpestřením - měli možnost seznámit se s Čechy nebo Číňany se zájmem o ČR, mluvit česky nebo ochutnat české jídlo. Letos proběhlo na velvyslanectví navíc velmi zdařilé vánoční setkání studentů 4 univerzit vyučujících češtinu: BFSU, BISU, univerzity v Shijiazhuangu a univerzity v Tianjinu; kde panovala velmi příjemná atmosféra; studenti si nejen vyzkoušeli některé tradice, ale měli také jedinečnou možnost poznat další čínské studenty češtiny. Na půdě BFSU proběhla také neformální diskuze zástupce české ambasády a studentů třetího i prvního ročníku. Někteří studenti se zapojili jako dobrovolníci při výpomoci u českých stánků na *Education Expo*.

Podmínky pro výuku, zázemí:

Učebny i kabinety se nacházejí v kampusu, kde zároveň lektor bydlí, vše je tedy v docházkové vzdálenosti. Výuka probíhala v učebně v moderní budově kampusu, vybavenost učebny byla naprosto dostačující (tabule, křídly, PC, reproduktor, projektor a promítací plátno, řečnický pult, mikrofon, klimatizace). Někteří z kolegů vedli semináře (s menším počtem studentů) i v jiných učebnách/nebo v kabinetu. Lektor má přístup do dvou kabinetů češtiny, které se nacházejí v hlavní budově: PC, tiskárna, skener, dále velké množství české beletrie, naučné literatury v češtině, slovníků, učebnic a doplňkových materiálů v češtině, CD, DVD - zdaleka nejen publikace poskytnuté DZS. Lektor má k dispozici pracovní místo - stůl, může si tedy dělat přípravy podle uvážení v kabinetu nebo u sebe na koleji: kromě výuky nemá povinnost trávit čas na pracovišti. Kopírování ochotně zajišťuje obsluha v copy-room, na stejném patře jako kabinet, jen je třeba myslet na pracovní dobu; ani větší množství kopií nikdy nebyl problém. V obou semestrech byl stejný rozvrh. Výuka oborových předmětů probíhala v rozmezí pondělí-pátek, víkendová výuka se českého lektora netýkala.

Studenti:

Studenti jsou milí, motivovaní a snaživí. Zvláště v prvním ročníku je velkou motivací plánovaný výjezd a obecně nové prostředí univerzity. Zajímají se o českou kulturu, jsou nicméně poměrně dost časově vytížení dalšími studijními povinnostmi, takže je těžké s nimi zorganizovat aktivity mimo výuku (studenti mají různé rozvrhy, přičemž výuka běžně končí i velmi pozdě večer, výuku neoborových předmětů nebo předmětů dalšího oboru mají i o víkendu). V každé třídě má jeden student funkci zástupce třídy - to usnadňuje organizaci a domluvu s učiteli. Vždy se najde student ochotný pomoci lektorovi v případě např. komunikačních obtíží. Studenti jsou zvyklí s lektory komunikovat přes Wechat, případně e-mail.

První ročník:

- 21 studentů
- velmi motivovaní, pracovití; obecně velmi rychlý postup ve výuce.

Výuka zajišťovaná českým lektorem:

- Čeština (dvouhodinová lekce 1x týdně): předmět sdílený s kolegy - vedený podle učebnice *Basic Czech I + II*;
- Hovorová čeština (resp. komunikačně zaměřené hodiny) (dvouhodinová lekce 1x týdně): předmět vedený samostatně - volba učebních materiálů i učební plán v režii lektora;
- výuka probíhala v češtině.

Třetí ročník:

- 23 studentů;
- druhý (předchozí) ročník strávili v ČR, díky čemuž jsou mnozí velmi dobře rozmluveni;
- obecně velmi dobře spolupracují a snaží se;
- velké rozdíly v úrovni češtiny: od A2 po (téměř) B2.

Výuka zajišťovaná českým lektorem:

- Čeština (dvouhodinová lekce 1x týdně): předmět vedený samostatně - volba učebních materiálů i učební plán v režii lektora;
- Česká historie (dvouhodinová lekce 1x týdně): předmět vedený samostatně - volba učebních materiálů i učební plán v režii lektora;
- výuka probíhala v češtině.

Pracovní povinnosti českého lektora kromě výuky:

- sestavení sylabů (před začátkem semestru);
- sestavení testů a podkladů k ústní zkoušce; zadání a hodnocení (na konci semestru, u prvního ročníku také ve čtvrtletí);
- výpomoc s překladem zpráv pro univerzitní web;
- v absolventských ročnících konzultace závěrečných prací.

Život v kampusu

Kampus je pěkný, zelený, klidný a bezpečný. V kampusu jsou veškeré základní služby: menzy (snídaně, obědy, večeře - velký výběr za nízké ceny), obchody (potravin y i spotřební zboží), sportoviště (krytý bazén 50m, venkovní i krytá hřiště - fotbal, basketbal, volejbal, tenis, stolní tenis, badminton, posilovna), venkovní atletický ovál (300m), kavárny, knihovna; klidové zóny pro odpočinek. Množství dalších obchodů, větší supermarkety a množství restaurací s čínskou i mezinárodní kuchyní jsou v docházkové vzdálenosti od kampusu. V blízkosti jsou autobusové stanice a asi deset minut vzdálená stanice metra Weigongcun (cca půl hodiny jízdy do centra). Univerzita je zaměřena na výuku cizích jazyků, v kampusu je tedy mezinárodní prostředí - velké množství kolegů ze zahraničí, zahraniční studenti studující čínštinu: v kampusu není problém najít někoho anglicky mluvícího, kdo může dopomoci při jazykové bariéře. Zahraniční kolegové, čínští kolegové z české katedry a stejně tak i studenti jsou českému lektorovi ochotně nápomocni při

jakýchkoli dotazech nebo problémech. S jazykovou bariérou je přesto nutno počítat, personál zajišťující služby v menze, na kolejích, na sportovišti apod. anglicky nerozumí. Kampus je rozdělen na dvě části: východní a západní; obě části oddělují několikaproudé silnice, ty lze překonat bezpečně podchodem; celý kampus lze projít během cca 15-20 min. Do kampusu lze zajet taxíkem nebo na vlastním kole, mimo kampus lze využít masově rozšířených sdílených kol.

Ubytování pro lektora

Zahraniční lektori jsou ubytováni buď v západním kampusu (více komfortní - plnohodnotné byty), nebo ve východním kampusu (více kolejný typ ubytování, ale stále dostačující a komfortní) - oba typy ubytování jsou čisté a splňují evropské standardy. Při několikaletém pobytu lektorovi jeho byt zůstane, případně může zkusit jednat o výměně.

ubytování ve východním kampusu: jedná se o kolej pro zahraniční studenty a hosty, lektor má pro sebe dvoupokojový dvoulůžkový byt s koupelnou:

ložnice: dvě postele, skříň, úložné prostory, dvě židle a stolek, ventilace/klimatizace

pokoj: stůl, židle, gauč, televize, lednice, úložné prostory, ventilace/klimatizace

koupelna: sprcha, umyvadlo, zrcadlo, toaleta

V bytě není kuchyň - společná kuchyň s plynovými plotýnkami (ale bez trouby) je na patře. V bytě není pračka - prádelna s pračkami je vždy pro několik pater společná. Wi-fi signál byl na koleji velmi slabý, což lze vyřešit zakoupením komerčního internetu (120¥/měsíc). Kohoutková voda v Číně není pitná (až po převaření), za 15¥ lze koupit barel s pitnou vodou (i s donáškou). O společné prostory kolejí se stará personál a udržuje je čistý. Na recepci je 24 hod. služba. Je možné mít hosta, ale je obtížné to na recepci vykomunikovat nejen z důvodu jazykové bariéry. Základní úklid bytu zajišťují uklízečky jedenkrát týdně (výměna povlečení, ručníků, vynesou odpadky). Vstup do pokoje je na čipovou kartu, je třeba počítat s tím, že do pokoje příležitostně vstupují uklízečky, recepční za účelem jakési kontroly (jen nahlídnou), údržbáři apod. Ubytování je pro lektora zdarma, hrazené BFSU; spotřeba vody a elektřiny je také hrazená, oficiálně je nějak omezená, ale nikdy se mi nepodařilo limit přesáhnout. Je třeba počítat s tím, že v Pekingu je centrální topení, před určitým datem se netopí, i kdyby venkovní teploty klesly dříve - někteří kolegové tento krátkodobý diskomfort vyřešili přímotopy.

Život v Číně, Pekingu

Čína je obecně bezpečná země, samotná žena není nic neobvyklého ani večer na ulici, nicméně Evropan, resp. Neasiat, může být vystaven většímu zájmu lidí, zvláště mimo větší města, na což je třeba si trochu zvyknout. Jsou zde samozřejmě kulturní odlišnosti (které lze překonat v případě oboustranného respektu). Obecně jsou lidé v Číně velmi ochotní a nápomocní. Je třeba se připravit na větší množství osobních kontrol, kontrol dokladů a věcí, než jsme zvyklí, jedná se zde o běžnou rutinní praxi; kamery jsou doslova na každém kroku. V Číně je cenzura internetu, která se týká značného množství webů a služeb, na které

jsme zvyklí, zdaleka nejen Googlu a jeho produktů - řešením je VPN. Smogová situace v Pekingu se zlepšuje, podle informací, které mám o předchozích letech, byla situace tento rok mnohem příznivější, přesto je třeba počasí sledovat a je doporučením hodné použít při zhoršení kvalitní roušku s filtrem a vyhnout se pohybovým aktivitám; v okolí Pekingu, může být kvalita vzduchu i horší než v samotném hlavním městě. Peking je velmi suchý a prašný (od podzimu do jara prakticky beze srážek); v zimě může sněžit, ale převažuje suché, mrazivé a větrné počasí; na jaře můžou být velmi náhlé a výrazné změny teplot (doslova z letního na zimní počasí), v létě jsou častější deště, dusno, velké horko, podzim je asi nejpříjemnější - slunečno a už mírnější teploty. Do Pekingu se za prací nebo studiem sjíždí množství cizinců, takže si zde nachází místo i západní kultura, kuchyně a postupně i nápisy v latině a komunikace v angličtině - jsou tu mezinárodní obchody, kde lze nakoupit evropské či americké produkty. V Pekingu je silně zastoupena i česká komunita, jež se sdružuje do skupiny na Wechatu, je tedy snadné kohokoli kontaktovat. Mnohé mobilní aplikace život v Číně cizincům výrazně zjednodušují, téměř nezbytným je pak Wechat - hlavní komunikační prostředek v Číně s množstvím dalších funkcí jako je placení apod. Ani u mladé generace není samozřejmostí znalost angličtiny, a to ani základních slov; ovládnutí alespoň několika základních frází v čínštině a překladač v telefonu je téměř nezbytnost, zvláště při cestování.

Příjezd/cestování

Lektor má hrazenou jednu zpáteční letenku (Hainan Airlines mají přímé lety s možností odbavit 2x23 kg). Dopravu z letiště a zpět na letiště zajišťuje BFSU. Hned po příletu se mě ujala magisterská studentka, která mi velmi ochotně pomohla zařídit veškeré nezbytnosti (SIM, bankovní účet, univerzitní kartu, ubytování...) a byla mi v těchto záležitostech velmi nápomocna i během celého roku. Cestování metrem nebo vlakem je velmi přehledné - latinka, angličtina. Cesty autobusy MHD vyžadují trochu cviku a více než užitečný je chytrý telefon. Cestování autobusy a metrem je levné, lze si pořídit kartu na MHD; taxíky jsou výrazně levnější a běžnější než v ČR. Každý Číňan ve škole přišel do styku s latinkou a umí ji přečíst, někomu to nicméně může činit určité potíže, pokud ji nepoužívá běžně, a pro někoho může být matoucí přepis čínských názvů a jmen, je tedy výhodnější taxikářům nebo řidičům autobusů ukazovat názvy ve znacích.

Závěrem školního roku

Všichni studenti zdárně prošli závěrečnými testy a zkouškami (mnozí s velmi dobrými výsledky). Magisterská studentka úspěšně obhájila diplomovou práci, zakončila studium a v příštím roce získá práci na katedře češtiny BFSU. Studenty třetího ročníku čeká volba tématu bakalářské práce, které se budou věnovat v příštím akademickém roce. Studenti BFSU prvního ročníku si podali přihlášky na stáž do ČR a v příštím roce budou mít možnost studovat v Praze - věřím, že dobře připraveni po jazykové stránce a obeznámeni s realitami a kulturou ČR.

Peking 1. července 2018

Mgr. Markéta Tůmová